

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 9

БИЛТЕН

СЕПТЕМБАР 2010

САДРЖАЈ

1.	Технологија припреме силаже целе биљке кукуруза - <i>Бобан Росић, дипл.инж.</i>	3
2.	Вишегодишње крмне махунарке - <i>Радојка Николић, дипл.инж.пољ.</i>	3
3.	Уредба о регресирању репроматеријала - <i>Слободан Јаћимовић дипл.инж.</i>	4
4.	Уредба о расподели и коришћењу подстицајних средстава за генетско унапређење сточарства - <i>Зоран Старицац дипл.инж.</i>	5
5.	Радови у јагодњаку крајем лета - <i>Недић Момир, дипл.инж.</i>	5
6.	Препоруке прогнозно извештајне службе Припрема складишта за кукуруз	6

СТОЧАРСТВО

ТЕХНОЛОГИЈА ПРИПРЕМЕ СИЛАЖЕ ЦЕЛЕ БИЉКЕ КУКУРУЗА

Најповољнији моменат за силирење целе биљке кукуруза је фаза воштаног зрења зрна. У оптималној фази зрелости целе кукурузне биљке намењене силирању, кукурузно зрно учествује у укупном приносу суве материје са 40%, а остали делови биљке са око 60%.

Због потребе максималног истискивања ваздуха, целу биљку кукуруза је пре силирања обавезно уситнити – исецкати. При томе, величина одрезака зависи од зрелости, грубости и сувости биљака, и треба да износи 0,5 – 3,0 cm. За зрелије биљке одресци треба да су мањи од 1 cm, док за пострни кукуруз може да се толерише и већа дужина одретака.

Начин пуњења сило објекта зависи пре свега од његове врсте. Сило-ровови или сило-тренч су најчешће коришћени сило-објекти у производњи силаже. Пуне се директним уласком трактора са приколицом и киповањем или преко посебно изграђених рампи са бочне или чеоне стране. При уласку трактора и прикокице у сило-ров треба обавезно очистити гуме од присутне земље, која може знатно да уточе на квалитет врења силаже. За гажење биљне масе користе се трактори, а у деловима објекта где гуме не могу да приђу користи се људска радна снага. Трактор који са користи за гажење мора бити исправан (не цури нафта и уље), а издувни гасови да иду са горње стране. Најбоље је да се пуњење и сабијање обави у једном објекту за један дан, а максимално може да траје до три дана како би се смањили губици.

Покривање силиране масе ефикасно се обавља коришћењем пластичних фолија, које с једне стране не дозвољавају улазак ваздуха, а са друге, код сило-објеката који немају надстрешницу, штите силажу од падавина. Након што се силажа покрије фолијом потребно је извршити њено оптерећивање, а што се обавља помоћу песка, земље или старе гуме. Поред заштитног дејства, покровни материјал треба да обавља и оптерећивање силаже, како се нарочито сувљи материјал не би подизао и накнадно увлачио ваздух.

Бобан Росић, дипл.инж.пољопривреде

РАТАРСТВО

ВИШЕГОДИШЊЕ КРМНЕ МАХУНАРКЕ

Савремена исхрана стоке не може се замислити без вишегодишњих крмних махунарки пре свега **луцерке и црвене детелине**. Живе дуго, дају квалитетну сточну храну, као и високе приносе вегетативне масе.

Све вишегодишње крмне махунарке сакупљају из ваздуха велике количине азота и одлажу га у деловима корена. После њих остаје 150-400 kg азота по хектару употребљивог за исхрану следећих усева. Тако земљиште постаје плодније. После ових култура у земљишту остаје велика количина органске масе а истовремено се поправља структура земљишта до велике дубине.

Крмне махунарке могу живети у заједници с другим биљкама па се користе и за заснивање сејаних травњака са травама (травно-легуминозне смеше).

При заснивању површина под вишегодишњим легуминозама обавезно обратити ПАЖЊУ на:

- Киселост земљишта, која треба да је **pH 6,5-7,5**. Уколико је земљиште кисело унети кречно ђубриво ради неутрализације киселости. (Регистрована пољопривредна газдинства имају право на бесплатно испитивање земљишта).
- Добро уситњен сетвени слој земљишта
- Сејати само **сортно, дорађено семе** познатих произвођача.
- Јесењи рок сетве је крајем августа до 20. септембра

- У зависности од начина сетве количина семена за луцерку је **16-20** кг/ха, **16-18** кг/ха за црвену детелину.
- После сетве обавезно **поваљати површину**
- Ђубрење: пре обраде земљишта 300-500 кг/ха НПК 15 :15 :15
- Ђубрење током коришћења : 200 кг/ха НПК 15 : 15 :15 у јесен и 100 кг/ха КАН-а у пролеће.
- Први откос у првој години косити у фази пуног цветања,
- Остале откосе косити у фази почетка цветања.

ЛУЦЕРКА је најважнија и најраспрострањенија вишегодишња махунарка. Најбоље успева на плодним, дубоким и неутралним земљиштима. У исхрани стоке се користи као зелена маса, сено, силажа и сенажа. Луцеркино сено има велику хранљиву вредност и одличну сварљивост, у њему има много витамина, протеина (16-24%), и минералних материја .

За наше подручје најбоље су сорте : **К- 23 и К- 28.**

Сорта К-28 је веома приносна, добро се бокори и брзо регенерише после кошења. Има повећану толерантност према слабо киселим земљиштима , па може да успева и на гранично киселим земљиштима за гајење луцерке.

ЦРВЕНА ДЕТЕЛИНА успева и на слабијим земљиштима лошије структуре у низијама и у брдско-планинским подручјима. Даје велике приносе сувог сена а добар је извор сточне хране и за зелену исхрану и силажу. Гаји се као чист усев и у смешама са травама..Пошто траје три године добра је за плодосмену. Гаји се после стрнина или окопавина.

Најбоље сорте су **К- 17, К- 38 и К- 39.** дају високе приносе доброг квалитета (18-20 % протеина).

Радојка Николић, дипл. инж. пољопривреде

АГРОЕКОНОМИЈА

Уредба о регресирању репроматеријала

Право на регресирање репроматеријала имају физичка лица, носиоци активних, комерцијалних пољопривредних газдинстава, уз услов да имају утврђено својство осигураника пољопривредника код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, као и да су измирили главни дуг у висини обавеза за 2009. год.

Пољопривредна газдинства која припадају маргиналном подручју имају право на регресирање репроматеријала за површине до 5 ха, без обавезе да носилац буде осигураник ПИО фонда.

Регресирају се површине уписане у Регистру пољопривредних газдинстава од 0,5 ха до 100 ха у укупном износу до 14.000 дин/ха.

Расподела се врши у односу :

- 4.000 дин/ха за декларисано семе
- 4.000 дин/ха за дизел гориво,
- До 6.000 дин/ха за минерално ђубриво (потребно је поднети за 1/3 више фискалних рачуна)

Захтеви се подносе Управи за трезор код које је газдинство регистровано у термину од 01.09.2010 до 30.09.2010. год.

Дипл. инж. Слободан Јаћимовић АЕ

Уредба о расподели и коришћењу подстицајних средстава за генетско унапређење сточарства

Право на коришћење средстава имају физичка лица, носиоци активних комерцијалних пољопривредних газдинстава, уз услов да имају утврђено својство осигураника пољопривредника код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, као и да су измирили главни дуг у висини обавеза за 2009. год.

Подносиоци захтева остварују право на средства у зависности од врсте стоке, и то за следећи број грла:

- Најмање 5, а највише 100 грла за квалитетне приплодне краве (маргинална подручја 4 – 100)

- Најмање 30 а највише 150 грла за квалитетне приплодне овце

- Најмање 10 а највише 150 грла за квалитетне приплодне козе,

- Најмање 15 а највише 100 грла за квалитетне приплодне крмаче.

- Најмање једно грло, а највише 30 квалитетних приплодних првотелки,

Подстицајна средства утврђују се по грлу, у зависности од врсте стоке и то у износу :

- 12.500 динара за квалитетне приплодне краве,
- 3.000 динара за квалитетне приплодне овце и козе,
- 3.000 динара за квалитетне приплодне крмаче,
- **12.500 динара за квалитетне приплодне првотелке**

Захтеви се подносе , Управи за тезор код које је газдинство регистровано до 30.09.2010. год, осим за првотелке које се отеле од 01.10.2010 до 31.12.2010. год, најкасније до 15.01.2011. год.

Дипл. инж. Зоран Старицац АЕ

ВОЂАРСТВО

РАДОВИ У ЈАГОДЊАКУ КРАЈЕМ ЛЕТА

Неколико ствари које би сваки произвођач јагода требао да уради у свом јагодњаку у овом периоду да би обезбедио добар принос у наредној години:

- У тек заснованим јагодњацима треба бокоре очистити од цвасти, столона и евентуално оштећених листова. Ова мера је неопходна да би се бокори адекватно припремили за период мировања и пуну родност у наредној вегетацији. Поменуте мере треба пажљиво одрадити оштрим ножем или маказама пазећи да се главни бокор не оштети. Цвасти се могу уклањати кидањем али уз придржавање цветне дршке. Мере уклањања цвасти и столона се спроводе до краја вегетационог периода. Веома важно је извршити попуно празних места у засаду. Попуна се може извршити садњом нових живића или довођењем и причвршћивањем столона суседних биљака.
- Уколико се у овом периоду (септембар месец) настави сушни период са високим температурама треба интервенисати са наводњавањем, нарочито ако су засади подигнути на фолији.
- У старијим засадима (друга година), након чишћења бокора од старог лишћа може се извршити загртање бокора земљом или смешом земље и хумуса у слоју од неколико центиметара. На овај начин доћи ће до бољег укоренавања бокорница (једногодишњи прираст јагоде) и боље диференцијације родног потенцијала.

Момир Недић, дипл. инж.

ПРИПРЕМА СКЛАДИШТА ЗА КУКУРУЗ

У Расинском округу ускоро ће почети берба кукуруза тако да је неопходно правилно складиштење овог производа. Основно је одвојити прошлогодишњи и овогодишњи кукуруз у складишту. Пре уношења кукуруза у складиште третирати празно складиште против складишних штеточина, неким од препарата:

- **ACTELLIC 50**
- **ETIOL TEČNI**
- **DIFOS E 50**

После прописаног времена унети кукуруз у складиште.

Кукуруз који се уноси у складиште, уколико се не планира да се користи брзо, може се третирати против складишних штеточина препаратом:

- **ACTELLIC 50**
- **ETIOL SPECIAL**

Одвојити кукуруз који ће се користити убрзо после бербе и њега не третирати, због поштовања каренце.

НАПОМЕНА:

Приликом избора препарата водити рачуна о каренци за поједине културе!

Сви препарати су отровни за људе, животиње и пчеле. За све препарате неопходно је претходно прочитати упутство и у свему се придржавати прописаног. Приликом рада са пестицидима треба се придржавати мера предострожности уз обавезно коришћење потпуне заштитне опреме.

Дипл.инг.Бранка Антић
стручна служба за заштиту биља